

Rinkitės išmintingai –

čia mūsų namai!

Šakių socialdemokratai

Sąrašo Nr. 5

Kelionėse man svarbu miestų senamiesčiai ir jų istorija. Dubrovnikas Kroatijoje.

Įkopus į Šv. Juro kalną Kroatijoje.

2022 m. gegužės mėn. „Auksinio proto“ finale Palangoje.

Nuo 2016 m. susikūrusi šakiečių bendraminčių komanda „Atrakcija“, kuriai priklausau ir aš dalyvaujame gyvuose žaidimuose, jų finaluose. Tai prasmingas intelektualinis laiko praleidimas, kartu su bendraminčiais Šakiuose ir visoje Lietuvoje. 2022 m. gruodžio 10 d. Druskininkuose finale užėmėme garbingą 9 vietą.

Esame kviečiami ir asmeniškai filmuotis televizijos žaidime „Auksinis protas“.

Darius Jakavičius: „Didžiausia mano vertybė – šeima“

Aš, Darius Jakavičius gimiau 1973 m. lapkričio 15 d. Lukšiuose. Šiame Šakių rajono miestelyje prabėgo vaikystė, čia mokiausi ir 1991 metais baigiau Lukšių V. Grybo vidurinę mokyklą.

1992–1998 m. studijavau VPU (dabar VDU Švietimo akademija) ir įgijau istorijos, politologijos ir visuomenės mokslo mokytojo specialybę. Po studijų gyventi ir dirbti grįžau į gimtąjį rajoną.

Nuo 1998 iki 2019 metų dirbau istorijos mokytoju Šakių vidurinėje mokykloje, „Aukuro“ pagrindinėje mokykloje, Lukšių V. Grybo gimnazijoje, Šakių „Žiburio“ gimnazijoje. Dirbdamas pedagoginį darbą nuolat mokiausi ir tobulėjau savo srityje (2007 m. įgijau mokytojo metodininko kvalifikacinę kategoriją), pats aktyviai įsitraukiau į visuomeninę veiklą, organizavau pilietines akcijas, renginius ir savo pavyzdžiu ugdyčiau mokinių pilietiškumą. Nuo 2013 m. esu LIMA (Lietuvos istorijos mokytojų asociacija) narys.

2017 metais tapau LSDP nariu. 2019 m. buvau išrinktas LSDP Šakių skyriaus pirmininku, tais pačiais metais tapau ir LSDP tarybos nariu, buvau išrinktas į Šakių r. savivaldybės tarybą. Nuo 2019 m. dirbu Šakių r. savivaldybės mero pavaduotoju, aktyviai įsijungiau į Šakių rajono visuomeninį ir politinį

Šeima - didžiausia mano vertybė.

Nuo vaikystės esu Kauno „Žalgirio“ fanas.

gyvenimą, kuruoju švietimo ir socialinę politiką, per pastaruosius ketverius metus šiose srityse įvyko daug reikšmingų, teigiamų pokyčių. Nuo 2019 m. esu LSA (Lietuvos savivaldybių asociacija) narys.

Šeima: žmona Aušra (psichologė-psichoterapeutė), suaugę sūnūs Haris ir Klaidas ir penktokas Juras, marčios Indrė ir Reda, auga ir du vaikaičiai Majus ir Vakarais.

Pomėgiai: domėjimasis istorinių asmenybių gyvenimu ir veikla, gyvi „Auksinio proto“ žaidimai, žygiai į kalnus, pažintinės kelionės, sportas.

Dariaus Jakavičiaus prioritetai ir nuostatos

Į Šakių rajono savivaldybės mero rinkimus ateinu ne iš gatvės ir ne tuščių ambicijų vedamas. Visą savo gyvenimą praleidau šiame krašte, pastaruosius kelerius metus esu mero pavaduotojas, todėl iš arti teko pamatyti viso rajono žmonių problemas, atkreipti dėmesį į tai, kuriose srityse mūsų rajonas stiprus, o ką reikėtų keisti ir taisyti. Turiu nemažai planų, kurie gali mūsų kraštą padaryti patrauklesnį ir patogesnį kiekvienam čia gyvenančiam ar planuojančiam Šakiuose kurti ateitį.

Kodėl kandidatuoju į šį postą? Pergalėjus ir įvertinus savo gyvenimo kelią, atvedusį prie siekio tapti Šakių rajono savivaldybės meru, nuosekliai susidėlioja priežastys, kodėl kandidatuoju į šį postą.

Visų pirma, Šakių rajonas, Zanavykija, man yra pats svarbiausias kraštas, nes čia giliai įaugę mano šaknys ir prabėgo visas gyvenimas. Čia įsikūrę mano seneliai, tėvai, čia sukūriau šeimą, čia augo, mokėsi ir tebesimoko sūnus. Esu didelis savo gimtojo krašto patriotas, o pastaruosius kelerius metus aktyviai įsitraukiau į politinę veiklą. Būdamas mero pavaduotojas iš labai arti mačiau ir patyriau viso rajono žmonių problemas, turėjau progos kartu džiaugtis pasiekimais ir, be abejo, atkreipiau dėmesį į tai, kuriose srityse mūsų rajonas stiprus, o ką reikėtų keisti ir taisyti.

Dar vienas svarbus mano pasirinkimo aspek-

tas – priklausymas LSDP. Ši partija – moderni politinė jėga, kurios dėmesio centre kiekvienas darbuotojas, kiekviena šeima, kiekvienas vaikas, kiekvienas senjoras. Man svarbios ir prasmingos LSDP skelbiamos vertybės – laisvė, lygybė, brolybė ir teisingumas, – kuriomis visada vadovaujuosi priimdamas sprendimus. Socialdemokratija negali egzistuoti be etikos, be tikėjimo, be meilės žmogui, tai atsispindi ir mūsų rajono socialdemokratų rinkimų programoje.

Trečioji, pati svarbiausia, mano sprendimo kandidatuoti į savivaldybės merus priežastis – tik dirbdamas šiose pareigose galėsiu įgyvendinti planus, kurie mūsų kraštą padarytų patrauklesnį ir patogesnį kiekvienam čia gyvenančiam ar planuojančiam Šakiuose kurti ateitį. Kalbant konkrečiai, itin svarbu, kad kokybiškos sveikatos paslaugos taptų prieinamos kiekvienam, o siekiant sveikos gyven-

senos būty įrengiami ir modernizuojami dviračių takai ir sporto aikštynai. Būtina koreguoti ir besikeičiantiems gyventojų poreikiams pritaikyti viešojo transporto maršrutus. Gyvenvietės ir miestai turi būti apšviesti, pastatai renovuojami, naudojama kiek įmanoma daugiau atsinaujinančios energijos šaltinių, rūpinamasi keliais. Ir čia tik nedidelė dalis mano siekių ir planų, kurie privalo tapti realybe.

Žinau, kad sukaupia profesinė ir gyvenimiška patirtis, energija ir didelis noras teisingai, atsakingai dirbti savo krašto žmonėms padės pelnyti Jūsų pasitikėjimą, juk gražesnį, modernesnį Šakių kraštą kursime mes visi kartu. Jei trokštame pokyčių, turime nebijoti keistis patys ir keisti mus supančią aplinką. Pasitikėkime vieni kitais, konkuruokime savo idėjomis ir ieškokime būdų bei priemonių būtinoms permainoms įgyvendinti.

Mano prioritetai:

- Kokybiškų sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas.
- Neformaliojo ugdymo plėtra.
- Pedagogų atvykimo dirbti į mokyklas kaštų kompensavimas.
- Investicijos į visuomeninės paskirties pastatų renovaciją ir saulės elektrinių, biokatilų ar šilumos siurblių įrengimą.
- Sveika ir aktyvi gyvensena, dviračių ir pėsčiųjų takų įrengimas, vaikų žaidimų aikštelių ir sporto aikštynų modernizavimas.
- Miestų ir gyvenviečių apšvietimo atnaujinimas.
- Viešojo transporto maršrutų pertvarkymas.
- Dėmesys savivaldybės priklausomybėje esančių kelių priežiūros programai, elektromobilių įkrovimo stotelių plėtrai.
- Gyventojų dalyvavimas formuojant savivaldybės biudžetą.
- Verslo poreikius atitinkančių teritorijų, sklypų bei pastatų pritaikymas reikšmingų investicijų pritraukimui.
- Trejus metus nebedidinami esami ir neįvedami nauji mokesčiai žemės ūkio gamybos subjektams.

Mano nuostatos aiškios – prieš žadėdamas žinau, kaip išpildysiu savo pažadus, o diegdamas naujoves niekada nepamirštu laiko išbandytų moralinių vertybių. Padorumas, socialinė bei politinė branda, patikimumas ir bendrystės jausmas būtini tam, kad susiformuotų realus mūsų savivaldybės ateities projektas. Sveikas protas ir įsiklausymas į žmonių išsakytus pasiūlymus, idėjas man pats geriausias postūmis siekti bendro tikslo.

BALSAVIMO PAVYZDYS

ŽYMĖJIMO PAVYZDYS

(PAŽYMĖKITE TIK VIENĄ KANDIDATĄ UŽ KURĮ BALSUOJATE)

☐	ALKSNIS ALKSNINIS	MEDŽIŲ PARTIJA
☒	DARIUS JAKAVIČIUS	LIETUVOS SOCIALDEMOKRATŲ PARTIJA
☐	DREBANTI DREBULYTĖ	IŠSIKĖLĖ PATI

Kodėl verta balsuoti už Darių Jakavičių ir jo komandą?

Mieli Šakių krašto žmonės,

kviečiu palaikyti mano kolegą socialdemokratą Darių Jakavičių, kandidatuojančią į merus, o kartu ir visą šaunią - net 50-ies įvairių sričių atstovų - komandą į rajono tarybą. Kiekvienas iš jų yra sukaupęs vertingos patirties tiek visuomeninėje, tiek bendruomeninėje ar politinėje veikloje, turi gražių idėjų ir noro puoselėti Šakių kraštą.

Rinkitės išmintingai - čia Jūsų namai!

Vilija Blinkevičiūtė
Lietuvos socialdemokratų partijos pirmininkė
Europarlamentarė

Sugeba sutelkti žmones

Darius Jakavičius - puikus pasirinkimas šiuose savivaldos rinkimuose. Ne kartą teko bendrauti, diskutuoti įvairiausiomis temomis. Galiu drąsiai teigti, jog pasirinkę Darių - laimėsite visi! Tai brandus, sąžiningas ir atsakingas žmogus, kuris geba sutelkti žmones bendriems darbams, įveikti iššūkius.

Juozas Olekas
Europarlamentaras

Žmogus su turtinga patirtimi

Darius Jakavičius - tai žmogus su turtinga gyvenimo patirtimi. Visų pirma kaip Mokytojo, gerbiamo ir mylimo jo mokinių. Su didele meile ir atsidavimu daugiau kaip 20 metų jis skleidė politikos ir istorijos pamokų išminties lobynus. Posūkis link politikos taip pat labai savalaikis ir sėkmingas. Mielas Dariu, tik pirmyn! Už savo kraštą, žmones, Lietuvą!

Vytenis Povilas Andriukaitis
Kadenciją baigęs Europos Komisijos narys
LSDP Garbės pirmininkas

Pasiryžęs siekti permainų

Tarp kandidatų į merus turite socialdemokratą Darių Jakavičių, su kuriuo teko daug bendrauti, keistas gerą patirtimi ir idėjomis, kaip tobulinti savivaldą. Mūsų, socialdemokratų, vertybės - solidarumas, socialinis teisingumas, lygiateisiškumas, bendruomeniškumas - šiandien kaip niekad aktualios.

Todėl kviečiu rinkimuose palaikyti Darių, kuris tvirtai pasiryžęs siekti permainų jūsų krašte, o mes būsime atviri, dalinsimės patirtimi ir sieksime įgyvendinti bendrus projektus.

Juk senas zanavykų posakis tvirtina:
„Visų mūsų upė bendra“.

Valerijus Makūnas, Kauno rajono savivaldybės meras

Aktyvus ir idėjų nestokojantis

Mielieji, turite galimybę ir Jūs savo krašte išsirinkti aktyvius, idėjų ir noro jas įgyvendinti nestokojančius socialdemokratų kandidatus į rajono tarybą bei jų lyderį į merus - Darių Jakavičių. Linkiu sėkmės ir teisingo pasirinkimo!

Povilas Isoda
Marijampolės savivaldybės meras

Savivalda - socialinis modelis

Kviečiu balsuoti už Darių Jakavičių ir visą socialdemokratų kandidatų sąrašą! Kaip žinome, savivalda yra socialinis modelis, todėl svarbu padėti silpnesniems, atjausti suklydusius, padrašinti besistengiančius. Esu įsitikinęs, kad šios vertybės yra artimos Dariui bei visai jo komandai. Palaikykite!

Algirdas Neiberka
Vilkaviškio rajono savivaldybės meras

Kad nebūtų pamirštas nei vienas

Kviečiu palaikyti socialdemokratų kandidatus, kurie, tikiu, su įkvėpimu ir meile puoselės Šakių kraštą. Linkiu, kad tas kelias būtų šviesus, palankus ir saugus kiekvienam juo einančiam - jaunam ir pagyvenusiam, sveikam ir neigiamam, kad nebūtų pamirštas mažas ir nepasiturintis, kad geresnės sąlygos būtų kuriamos tiek mieste, tiek ir kaimo vietovėse.

Mindaugas Sinkevičius
Jonavos rajono savivaldybės meras
Lietuvos savivaldybių asociacijos prezidentas
LSDP vicepirmininkas

Mūsų socialdemokratų penketukas (Darius Jaka- vičius, Bernardinas Petras Vainius, Romas Pukins- kas, Martinas Eimutis ir aš - Raminta Jakelaitienė) esam dėkingi už Jūsų pasitikėjimą ir galimybę atstovauti viešąjį interesą rajono Taryboje 2019-2023 m. kadencijos metu.

Per šiuos keturis metus įvyko daug pokyčių ne tik mūsų krašte, bet ir globaliu mastu. Būta ne vieno sėkmingo projekto: išspręstas dešimtmetį aistras audrinęs Šakių mokyklų konfliktas dėl 9 - 10 klasių moksleivių tolimesnio mokymosi: „Varpe“ ar „Žiburyje“, sukurtas Panemunių daugiafunkcis centras, apimantis Lekėčių, Kriūkų ir Plokščių mokyklas - daugiafunkcius centrus, sujungti Šakių „Berželio“ ir „Klevelando“ darželiai į Šakių vaikų lopšelių darželį, kuris išsprendė vaikų eilių problemą Šakiuose. Atsirodo papildomos vaikų darželio grupės Lekėčiuose, Griškabūdyje, Šakiuose, Slavikuose, o Kiduliuose ir darželis, kuriame ugdomi net 50 Kidulių krašto vaikų. Sukurta finansinė skatinimo tvarka mokytojams už puikius ugdytinių egzaminų rezultatus.

Taip pat mūsų socialdemokratų frakcijos iniciatyva, reikšmingai padidinus finansavimą vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūrai, sulaukėme padėkų iš seniūnų, gyventojų bei ūkininkų. Todėl ir toliau įsipareigojame tęsti šios priemonės adekvatų finansavimą.

Socialiniai rajono klausimai taip pat sulaukė reikiamo dėmesio ir finansavimo. Per įvairias socialines programas buvo teikiama parama onkologinėmis ir kitomis sunkiomis ligomis sergantiems rajono gyven-

LSDP frakcijos darbo ypatumai

Prieš tarybos posėdį.

tojams. Paluobiuose įkurtas Šeimos krizių centras, kurio jau seniai reikėjo. Priimtas savivaldybės Taryboje mūsų frakcijos pasiūlytas projek-

tas dėl trūkstamų specialistų pritraukimo į savivaldybės biudžetines įstaigas ir finansavimo aprašas. Visko nesuversdinsim, tačiau norim

pažymėti, jog iššūkių tikrai netrūko.

Prisipažinsime, jog darbas valdančiojoje koalicijoje nėra lengvas, dažnai lydimas kompromisų įvairiais klausimais. Apmadų buvo, kad nepavyko svarstant 2022 metų biudžetą įtikinti koalicijos partnerių ir mero dėl finansavimo skyrimo „Varpo“ mokyklos stadiono sutvarkymui. Jau antrus metus biudžete lieka daugiau kaip milijonas eurų nepanaudotų lėšų, todėl skaudu, kai nesiryžtama didesniems, bet visai rajono bendruomenei taip reikalingiems projektams.

Šių metų biudžete lėšos „Varpo“ stadionui pagaliau suplanuotos, tačiau, kaip minėta anksčiau, jau buvo galima šias lėšas skirti pvz., Gelgaudiškio ar Griškabūdžio ar dar kitos mokyklos aikštynų sutvarkymui...

Nustebino kartu ir labai nuliūdino mero vienasmeniai sprendimai dėl Kukarkės globos namų direk-

torės Astos Pranaitienės skuboto atleidimo. Koalicijos metu kėlėme klausimą: „Kodėl nesitariama tokiais svarbiais ir jautriais klausimais?“, „Kodėl tam nebuvo sudaryta komisija, įtraukiant savivaldybės tarybos narius?“. Taip ir neišgirdome svarių argumentų kodėl direktorę skubėta atleisti iš pareigų, tuo labiau žinant, jog įstaiga veikė sėkmingai, pritraukta paramos lėšų, įgyvendinami investiciniai projektai. Sulaukėme arogantiško mero atsako - suprask, jog kai kas nors iš mūsų bus ten, kur dabar yra Edgaras Pilypaitis, tai ir mes galėsime daryti, ką panorėję... Ką gi, jei toks supratimas apie lyderystę, tai labai gaila, kad ji tokia nebrandi, net sakyčiau, pavojinga, kadangi piktnaudžiavimas savo valdžia / galia nėra geras reiškinys. Toks mero elgesys man panašus į pono ir tarno kuriamus santykius iš baimės, o ne pagarbos. Beje, biudžeto lėšų paskirstymas parapijoms taip

pat atrodo ne itin skaidriai, kadangi skirstoma ne pagal aiškius kriterijus, o pagal myliu nemyliu principą. Beje, juokingai nuskambėjo argumentas, jog tik meras geriausiai žino situaciją parapijose ir savo nuožiūra geriausiai gali nuspręsti kam verta skirti daugiau, kam mažiau. Nesolidu. Siūliu ir tebesiūlau, jog tai darytų komisija pagal aiškius kriterijus.

Mes siūlome visai kitą kelią - komandinę lyderystę. Juk į rinkimus taip pat einam kaip komanda, todėl tartis, esu įsitikinęs, yra būtina.

Taigi, esam sukaupę vertingos patirties, turim gražių idėjų ir noro puoselėti mūsų savivaldą, taip pat svarbu, jog mūsų socialdemokratų bendruomenė yra didžiausia Lietuvoje, todėl galiu drąsiai teigti, jog turime draugų kiekvienoje iš 60-ies savivaldybių. Esam atviri geriausių praktikų panaudojimui mūsų rajone. Tam yra tinkamas posakis - „Visi žmonės yra MOKYTOJAI... iš vieno mokomės, kaip nereikia, iš kitų mokomės, kaip reikia“.

Šiems savivaldos rinkimams pristatome gausiausią rajone - 50 kandidatų komandą, kuri turi atstovus visose seniūnijose. 2023-2027 programą parengėme atsižvelgdami į kiekvienos seniūnijos gyventojų išsakytas pastabas bei lūkesčius. Programa nėra baigtinė, reagudami į nuolat kintančias sąlygas, esame atviri iššūkiams ir geriausių sprendimų paieškoms.

Viltinagai,
LSDP Šakių skyriaus pirmininko pavaduotoja,
LSDP frakcijos seniūnė
Raminta Jakelaitienė

LSDP Šakių skyriaus pirmininko pavaduotoja bei frakcijos seniūnė Raminta Jakelaitienė.

Sveikatos politika komiteto pirmininko akimis

Ar žinojote faktą, kad žarnyne turime „antrąsias smegenis“ - enterinę nervų sistemą, sudarytą iš tiek pat neuronų, kiek jų randama katės smegenyse? Ši sistema perduoda nervinius impulsus į galvos smegenis per klajoklinį nervą. Kaip teigia vienas garsiausių pasaulyje žarnyno sveikatos specialistų dr. Michael Mosley, klajoklinis nervas yra lyg užimta telefono linija, kuria abiem kryptimis keliauja daugybė pranešimų. Mikrobai išskiria įvairius hormonus, biologiškai aktyvius medžiagas kaip, pavyzdžiui, dopaminas

ar serotoninas. Todėl turbūt nebereikalo keičiant žarnyno mikrobiotą bandomą gydyti net depresiją ar autizmą.

Kalbant apie sveikatos politiką, ji, mano galva, yra viena sudėtingiausių ir, žinoma, jautriausių politikos sričių. Ko gero, nebereikalo sveikindami su gimtadieniu linkime sveikatos ir jaunam, ir senam. Sveikatos politikos architektų labai mažai. Deja, bet didele dalimi savivalda yra veikiama centrinės valdžios sveikatos architektų, kurių patarėjų komandos ne visada nori suprasti regionų kasdie-

nybės, o daugiau galvoja apie politikos ekonomiką. Žinoma, ženkliai keičiasi demografinė padėtis, atsiranda naujų būdų, kaip galima konsultuoti ar užtikrinti pirminę žmonių sveikatos priežiūrą. Savivaldos sveikatos politika dažniausiai konfrontuos su centrinės valdžios sveikatos politika. Bet to nereikia bijoti, nes savivalda yra arčiau žmonių ir geriau žino, ko reikia, būtent, to krašto žmonėms pagal geografinį perimetrą ir pan. Manau, jog ateinančiojoje kadencijoje:

- būtina išsaugoti pirminės sveikatos priežiūros centrus Lekėčiuose,

Kudirkos Naumiestyje, Kiduliuose ir, žinoma, sustiprinti Šakiuose, kuo greičiau surandant šiam centrui vadovą.

- būtina gerinti galimybes žmonėms patekti pas šeimos gydytojus ir konkrečių sričių specialistus.
- būtina aktyvinti prevencines programas, kurių pagalba galime išvengti neatitaisomų sveikatos pakitimų.
- būtina skirti ypatingą dėmesį vaikų mitybai mokyklose ir bendrame vaikų supratime apie mitybą. Ne be reikalo pamąstymą pradėjau nuo mikrobų, kurių visuma daro milžinišką įtaką žmogaus gyvenime.

Būtent, dar darželyje ar mokykloje, galima padėti tvirtus pamatus žmogaus mityboje.

Manau, jog sveikatos klausimą iškeliant į vieną svarbiausių kasdieninėje tiek visuomenės, tiek savivaldybės administracijos veikloje, pasieksime didesnę žmonių sveikatos raštingumo lygį ir sveikatos palinkėjimai per gimtadienius taps realesni.

Martinus Eimutis, Šakių rajono savivaldybės tarybos narys, Sveikatos ir socialinių reikalų komiteto pirmininkas

Socialdemokratų kandidatai į Šakių rajono savivaldybės tarybą 2023–2027 m.

„Sąrašą formavome atsižvelgdami į kandidatų kompetencijas bei patirtį. Taip pat stengėmės, kad žmonės atstovautų įvairioms seniūnijoms, gerai žinotų vietas problemas“, – teigia sąrašo lyderis, kandidatas į merus Darius Jakavičius.

LSDP rinkiminis sąrašas – gausiausias iš visų rajono partijų bei judėjimų, dalyvaujančių rinkimuose. Jame net 50 kandidatų. Turime politinės, profesinės ir bendruomeninės patirties dirbti Šakių rajono taryboje.

- Daugiau negu pusę kandidatų sąrašo sudaro moterys, jų net 30.
- 10 sąrašo narių yra darbuotojai rajono taryboje. Net 7 iš jų yra dabartinės tarybos nariai
- Tarp mūsų – 9 nepartiniai kandidatai. Džiaugiamės ir dėkojame už pasitikėjimą.
- Sąrašas net 12 kandidatų iki 40 metų amžiaus, jauniausiems kandidatams po 31 metus, vyriausiam – 81-eri.
- Daugiau kaip 80 proc. pretendentų yra įgiję aukštąjį išsilavinimą, didelė dalis eina įvairias vadovaujamas pareigas.
- Ateinančius ketverius metus mes ne tik teiksime prioritetą gatvių, kelių, pastatų ir kito materialaus turto priežiūrai ir vystymui, bet daugiau dėmesio skirsime švietimui, neformaliajam ugdymui, kultūrai, socialinių ir medicininių paslaugų prieinamumui. Mūsų tikslas – pakylėti rajoną į gerokai aukštesnį lygį. Mums bus garbė ir įsipareigojimas įgyvendinti sumanymus ir rinkiminę programą.

1. Darius Jakavičius

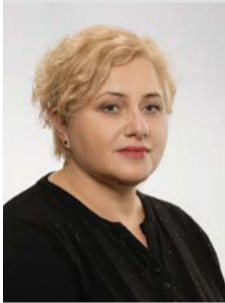
Šakių rajono savivaldybės mero pavaduotojas. LSDP Šakių r. skyriaus pirmininkas. Šakių r. savivaldybės tarybos narys.

2. Raminta Jakelaitienė

UAB „Agrolina“ direktorė, Šakių r. savivaldybės tarybos narė.

3. Kristina Geršvaltaitienė

„Esu šeimos žmogus, visuomet matantis stiklinę pusiau pilną, o ne pusiau tuščią.“ UAB „Canticum“ direktorė.

4. Romas Pukinskas

Naujausios įstatymų pataisos dar labiau susiaurina tarybos nario galimybes veikti, bet laiku save pakankamai patyrusiu ir atspariu manipuliacijoms. Šakių r. savivaldybės tarybos narys.

5. Daina Bankauskienė

Šakių „Varpo“ mokyklos mokytoja. Atvira naujovėms, nuolat besimokanti ir aktyvi švietimo pokyčiuose.

6. Rimgaudas Lebedžinskas

Gydytojas neurologas, Kauno GMP stoties, Šakių filialo vadovas.

7. Judita Ambrasienė

Šakių Socialinių paslaugų centro jaunimo darbuotoja. Šakių r. savivaldybės tarybos narė.

8. Rimantas Valiukas

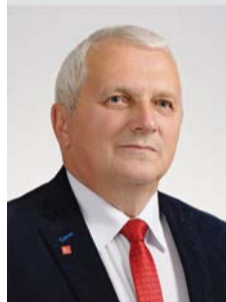
LR Žemės ūkio rūmų atstovas Šakių r.

9. Loreta Adomaitienė

Verslininkė, BC „Santaka“ pirmininkė.

10. Bernardinas Vainius

Šakių r. savivaldybės tarybos narys.

11. Ramūnas Bendoraitis

UAB „Ramtravel“ direktorius.

12. Vaida Bastienė

UAB „Agrolina“ buhalterė.

13. Dovilė Ramanauskienė

Šakių rajono Panemunių mokyklos-daugiafunkcio centro ikimokyklinio ugdymo mokytoja.

14. Saulius Jazukevičius

Šakių „Žiburio“ gimnazijos, „Varpo“ mokyklos mokytojas.

15. Aušrelė Pukinskienė

Turime dvi akis, dvi ausis, o tik vieną burną, kad daugiau žiūrėtume ir klausytume, o mažiau šnekėtume. Šakių r. savivaldybės tarybos narė.

16. Eglė Dragūnaitytė

Gelgaudiškio pagrindinės mokyklos mokytoja.

17. Remigijus Žaliaduonis

Valstybinės augalininkystės tarnybos prie ŽŪM vyresnysis specialistas.

18. Juozas Medveckas

UAB „MediResta“ generalinis direktorius.

19. Jūratė Bataitienė

BĮ Ilguvos senelių globos namų direktoriaus pavaduotoja.

20. Virginija Sutkuvienė

Kriūkų „Gulbelės“ vedėja.

21. Egidijus Peleckis

Šakių „Varpo“ mokyklos direktoriaus pavaduotojas.

22. Ilona Leleivienė

I. Leleivienės šeimos steigėja.

23. Živilė Kažemėkaitienė

Kudirkos Naumiesčio Vinco Kudirkos gimnazijos mokytoja.

24. Kristina Paškevičienė

Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Šakių skyriaus vyriausioji specialistė - maisto produktų inspektorė.

25. Juozas Juodis

Senjoras, Barzdų seniūnijos seniūnaitis. Aktyviai dalyvauju kultūriname gyvenime.

26. Monika Matulaitienė

Kudirkos Naumiesčio Vinco Kudirkos gimnazijos mokytoja.

27. Birutė Gurevičienė

R. Gurevičiaus ūkio valdytoja. Elenos Gurevičienės ūkyje – gyvulininkystės padalinio vadovė.

28. Regimantas Patašius

UAB Jurbarko komunalininkas statybos inžinierius.

29. Rima Baubonienė

L. Stonkuvienės agroserviso įmonės buhalterė. Pomėgiai – kelionės, knygos, menas.

30. Lina Kareivienė

K. Kareivos įmonės pardavėja.

31. Robertas Valaitis

„Mus supanti didingoji gamta sugeba sukelti didingų minčių ir poelgių.“ J. V. Gėtė“. VĮ VMU Šakių RP Baltkojų girininkijos girininkas.

32. Dalė Dubickienė

Kudirkos Naumiesčio Vinco Kudirkos gimnazijos mokytojos padėjėja.

33. Vilmantas Paškevičius

Esu įgijęs aukštąjį universitetinį išsilavinimą. Turiu sukaupęs ilgalaikę darbinę patirtį energetikos srityje, šiuo metu dirbu komercijos direktoriumi UAB „Šakių šilumos tinklai“.

34. Martinas Eimutis

Šiandien kaip niekada efektyviai galime visi kartu įsitraukti į savo krašto valdymą. Turite neatimamą teisę reitinguoti ir nuspręsti, ar 34 sąrašo numeris turi dirbti toliau. Šakių r. savivaldybės tarybos narys

35. Virginija Ambrozaitienė

UAB „Samsonas“ operatorė.

36. Ringaudas Sakalauskas

Užsiimantis individualia veikla.

37. Robertas Drevininkaitis

Ūkininkas. Pomėgiai – sportas, dokumentika, mokslas, šeima.

38. Žydrūnas Naujokaitis

Verslininkas, sportininkas. Hobiai – sportas, žvejyba.

39. Inga Dailidienė

Kriūkų „Gulbelės“ vyr.kasininkė.

40. Danguolė Šimanskienė

Virėja, laikinai nedirba. Pomėgiai – kelionės ir knygos.

41. Zita Jakaitienė

Šakių sen. Valiulių k., Šakiečių bendruomenės ir valdybos pirmininkė, MB „ECO valymas“ direktorė, Šakių socialinių paslaugų centro jaunimo darbuotoja.

42. Eugenijus Žukauskas

Ūkininkas.

43. Ala Valaitienė

UAB „Baltcount“ pardavimų vadybininkė.

44. Kristina Sabataitytė

UAB D. Zaleskienės ambulatorija socialinė darbuotoja.

45. Audra Atažanovienė

Gotlybiškių-Duobiškių seniūnaitė.

46. Stasė Zlotogurovienė

Ūkininkė. Mėgstu keliauti ir aktyviai leisti laisvalaikį.

47. Juozas Drevininkaitis

Verslininkas. Mėgstu aktyviai leisti laisvalaikį.

48. Inga Sorakienė

Šakių Švietimo pagalbos tarnybos andragogė. Šakių vaikų lopšelio-darželio mokytoja. Pomėgiai – knygos ir kelionės.

49. Neringa Rinkevičienė

UAB „Samsonas“ vyr. meistrė. Visuomeninė veikla - padedu rajono gyventojams suprasti sudėtingus ES paramos procesus, įsivinti lėšas, skatinu pradėti ir vystyti verslą, gauti finansinę pagalbą ūkininkavimo pradžiai.

50. Aušra Jakavičienė

Šakių Švietimo pagalbos tarnybos, Šakių asmens sveikatos klinikos psichologė-kandidatė psichoterapeutė.

Ateinančius ketverius metus mes ne tik teiksime prioritetą gatvių, kelių, pastatų ir kito materialaus turto priežiūrai ir vystymui, bet daugiau dėmesio skirsime švietimui, neformaliajam ugdymui, kultūrai, socialinių ir medicininių paslaugų prieinamumui. Mūsų tikslas – pakylėti rajoną į gerokai aukštesnį lygį. Mums bus garbė ir įsipareigojimas įgyvendinti sumanymus ir rinkiminę programą.

Socialdemokratai Nr. 5

Rinkitės išmintingai –

čia mūsų namai!

ŽYMĖJIMO PAVYZDYS

(PAŽYMĖKITE TIK VIENĄ SĄRAŠĄ UŽ KURĮ BALSUOJATE)

☐	4 MIŠKO PARTIJA	VARDENIS PAVARDENIS – pirmasis kandidatas sąrašė. Kitų kandidatų numerių, vardų ir pavardžių ieškokite sąrašuose.
☒	5 LIETUVOS SOCIALDEMOKRATŲ PARTIJA	DARIUS JAKAVIČIUS – pirmasis kandidatas sąrašė. Kitų kandidatų numerių, vardų ir pavardžių ieškokite sąrašuose.
☐	6 KLEVO PARTIJA	VARDENIS PAVARDENIS – pirmasis kandidatas sąrašė. Kitų kandidatų numerių, vardų ir pavardžių ieškokite sąrašuose.

PIRMUMO BALSAI

Į šiuos langelius aiškiai įrašykite penkių kandidatų numerius iš to sąrašo, už kurį balsavote. Pavardžių rašyti nereikia!

Tradicinė akcija „Būk pirmūnas“

Akcijos tikslas - padėti sunkiai besiverčiančių šeimų vaikams pasiruošti mokslo metams.

Akcijos metu 2021 m. LSDP Šakių skyriaus savanoriai prekybos centruose pirkėjus kvietė padovanoti mokyklinių prekių, kurios vėliau buvo išdalintos sunkiai besiverčiančių šeimų vaikams 11 Šakių rajono Vaikų dienos centrų.

Sveikatos sistemos reformos pasekmės rajonui

Baigiasi rajono savivaldybės tarybos kadencija ir įsivažiuoja nauja rinkiminė kampanija. Visos partijos savo programose akcentuoja, kad joms rūpi žmonių gerovė bei jų interesai. Be abejo, pirmoje vietoje žmonių sveikata. Taigi, kas gero padaryta per pastarąją kadenciją šalyje ir rajone. Įsivažiuoja sveikatos apsaugos reforma.

Jau dabar matome, kad visas dėmesys skiriamas didžiosioms gydymo įstaigoms ir miesto žmonėms. Taip sutvarkytas medikų paruošimas ir paslaugų finansavimas, kad provincijos ligoninės pačios nyksta dėl medicinos darbuotojų ir finansavimo stygiaus. Jauni specialistai ruošiami didžiosiose ligoninėse didmiesčiuose. Ten jie sukuria šeimas, įsigyja gyvenamąjį plotą. Į provinciją nevažiuoja, nes didmiestyje jau susikūrė savo asmeninį gyvenimą, be to, provincijoje neiški tolesnė profesinė perspektyva, mažosios ligoninės naikinamos ir neiški, kiek jos išsilaisvins. Ta problema aktua-

Anot ilgamečio Šakių GMP stoties vadovo Rimgaudo Lebedžinsko, negalima palikti provincijos be medicinos pagalbos – būtina užtikrinti tolesnį medicinos įstaigų funkcionavimą.

li ir Šakiams. Uždarytas akušerinis skyrius, žadama naikinti vaikų ligų skyrių. Grėsmė iškilusi ir kadaise Šakių ligoninės flagmanu buvusiam chirurgijos skyriui. Reformos organizatoriai trimituoja,

kad po jos įvykdymo pacientai gaus aukštesnio lygio paslaugas. Leiskite suabejoti, nes jau dabar norint patekti pas trečiojo lygio specialistus reikia laukti keletą mėnesių. Po reformos provincijos

žmogui medicinė pagalba dar labiau nutols. Ką daryti, kad respublikos ir rajono valdantieji galutinai neįvykdytų šio genocido? Kad nuo rajono valdžios niekas nepriklauso, netiesa. Pažiūrėkime į kaimyninį Jurbarko rajoną – ten ligoninė su visais skyriais ir paslaugomis išlieka. Socialdemokratai jau seniai priešinosi šiam medicinos reformos buldozeriui. Negalima palikti provincijos be medicinos pagalbos. Todėl mūsų vienas iš pagrindinių uždavinių yra užtikrinti tolesnį medicinos įstaigų funkcionavimą su paslaugų teikimu. Rajonui reikia kvalifikuotų specialistų, todėl būtina ieškoti finansinių galimybių juos pritraukti. Taip pat sieksime, kad nebūtų sugriauta suformuota gydymo įstaigų struktūra, išliktų pagrindiniai skyriai ligoninėje, taip pat ambulatorijos ir medicinos punktai. Stengsimės tobulinti pacientų patekimo tvarką pas šeimos gydytojus ir gydytojus specialistus.

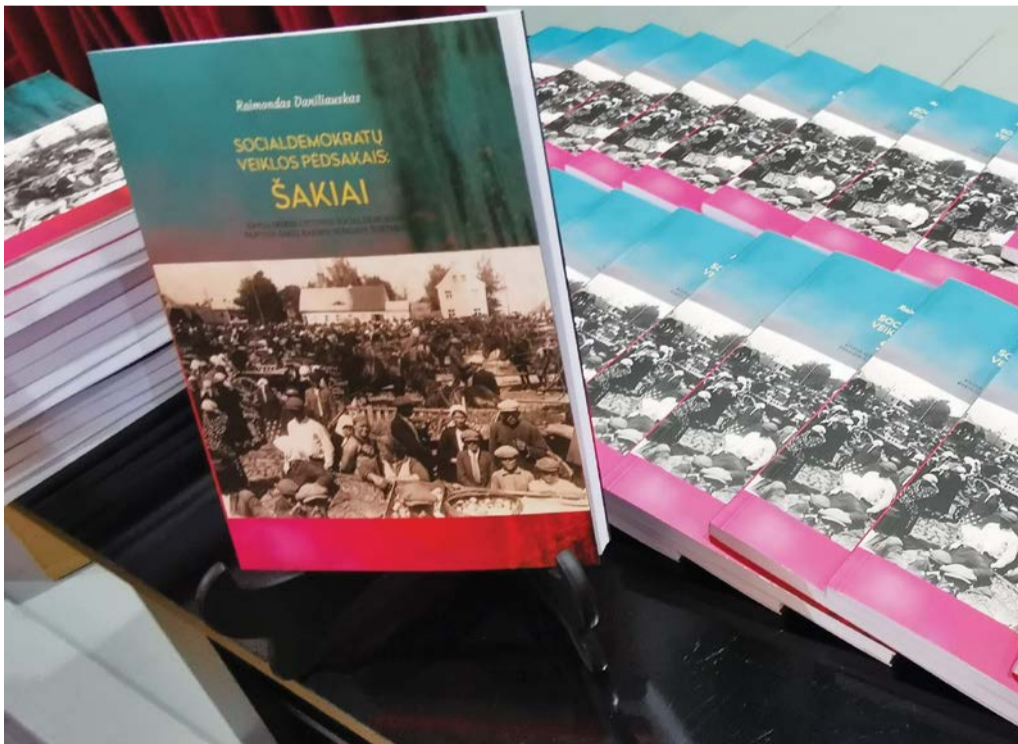
Rimgaudas Juozas
Lebedžinskas

Lietuvos žmonėms per pastarąjį šimtmetį teko išgyventi daug permąnų ir išbandymų. Istoriniai įvykiai keitė vienas kitą, o tokiais sąlygomis labai sudėtinga likti ištikimiems savo vertybėms, neišduoti įsitikinimų, išlaikyti pasirinktą kryptį bei idėjas. Toli gražu ne kiekviena politinė organizacija gali su pasididžiumu suskaičiuoti šimtą savo gyvavimo metų.

1921 m. balandžio 24 d. Šakių apskrities socialdemokratai A. Baltrušaitis, J. Kasparas, P. Kriaučiūnas, V. Grybas, J. Varnauskas, J. Balsys, J. Venslovaitis ir kt. įkuria LSDP Šakių skyrių. Kairiųjų pažiūrų socialdemokratų idėjos, susijusios su lietuvių tautinio sąjūdžio idealais, tuo metu buvo naudingos Lietuvai kaip tikros demokratijos ir garbingos politikos apraiška, padėjusi kurti jaunai valstybei.

Prabėgus šimtmečiui nuo LSDP įsikūrimo Ša-

LSDP partijos 100-mečiui išleista knyga

LSDP Šakių skyrius 2021 m. minėjo įkūrimo 100-ąjį. Seniausia ir gausiausia politinė partija Šakių rajone.

kiuose, skyriuje yra 235 nariai. Naudodamasis proga noriu pasidžiaugti ne tik Šakių, bet ir Kriūkų, Kudirkos Naumiesčio, Barzdų ir kitų

grupių, prisidedančių prie LSDP vardo garsinimo Šakių rajone, veikla.

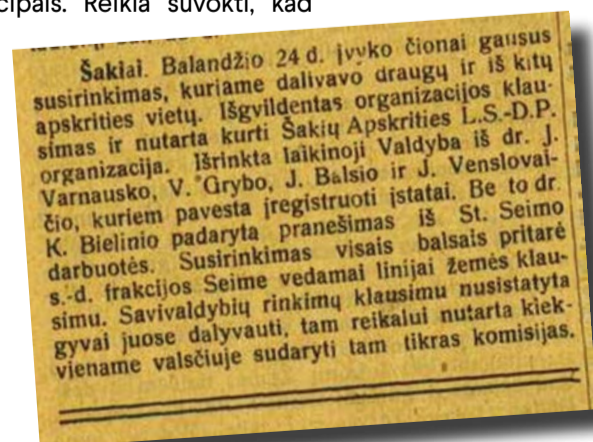
Per 127 metus LSDP, tapo brandžia, nuolat atsinauji-

nančia politinė organizacija. Prieš šimtmetį kairiųjų pažiūrų partiją palaikė darbininkai, skurdėsi valstiečiai. Šiais laikais, kai žmonių

atsiktis nebe tokia ryški, tapome modernia, socialiai jautria visiems socialiniams sluoksniams, skaidria, aprėpiančia visas aktualias sritis (švietimą, sveikatos ir socialinę apsaugą, technologijų tobulėjimą, darbo rinką, regionų plėtrą ir kt.) ir jaunais žmonėmis pasitikinčia partija. Kartu gebančia išlaikyti tradicijas, remtis jau susiformavusiomis ir laiko patikrintomis pažiūromis bei principais. Reikia suvokti, kad

kiekvienas iš mūsų turime dvi galimybes – daryti, ką galime, kad pokyčiai įvyktų, arba likti abejingi. Tikiu, kad Šakių skyriaus žmonės gali ir turi potencialo prisidėti prie Šakių rajono politinio gyvenimo ir yra rimta atsvara kitoms politinėms jėgoms.

LSDP Šakių skyriaus
pirmininkas
Darius Jakavičius

Žinutė laikraštyje SOCIALDEMOKRATAS 1921 m. balandžio mėn. 28 d.

Svarbiausi planuojami darbai seniūnijose

KRIŪKAI

- Atnaujinti mokyklos sporto aikštyną, įrengti vaikų žaidimų aikštelę.
- Įrengti mini prieplauką prie Nemuno. Sutvarkyti prieigas vasaros maudyklai.
- Įrengti elektromobilių įkrovimo stotelę.
- Parengti Kriūkų darnios plėtros ir viešųjų erdvių sutvarkymo viziją.
- Toliau diegti pažangias gatvių stebėjimo ir apšvietimo sistemas seniūnijos gyvenvietėse.
- Mokyklos šilumos katilų keitimas.
- Įrengti saulės fotovoltinę elektrinę mokykloje.
- Mokyklos pastato energetinio efektyvumo projekto parengimas.
- Asfalto dangos įrengimas Kriūkų Smėlio g., Žemosios Panemunės k. Kalno g., Joginiškių k. Piliakalnio g., Sutkų kaimo kelyje, Žeimio gyv., Morkų kaimo kelyje.
- Žvyro dangos atnaujinimas kelyje Buožiai–Prasčiūnai ir Piesčių k. kalno kelias.

ŽVIRGŽDAIČIAI

- Toliau diegti pažangias gatvių stebėjimo ir apšvietimo sistemas seniūnijos gyvenvietėse.
- Įrengti laisvalaikio, sporto ir pramogų zoną.
- Asfalto dangos įrengimas Janukiškių k. Serbentų g. dalyje.
- Asfalto dangos atnaujinimas Žvirgždaičių mstl. Tarkos g.

PLOKŠČIAI

- Toliau diegti pažangias gatvių stebėjimo ir apšvietimo sistemas seniūnijos gyvenvietėse.
- Prie mokyklos atnaujinti krepšinio aikštelės dangą. Įrengti elektromobilių įkrovimo stotelę.
- Asfalto dangos atnaujinimas Plokščių k. Bažnyčios g. dalyje ir Žaliakalnio g.
- Dangos atnaujinimas Voniškių k. Vilties g. Plokščių k. kelyje į prieplauką.
- Žvyro dangos atnaujinimas kelyje Kubiliai–Naujeliškiai.

LEKĖČIAI

- Toliau diegti pažangias gatvių stebėjimo ir apšvietimo sistemas seniūnijos gyvenvietėse.
- Įrengti elektromobilių įkrovimo stotelę
- Aikštelės prie mokyklos asfaltavimas ir pėsčiųjų tako įrengimas einant nuo Kauno gatvės.
- Sporto aikštelės įrengimas prie mokyklos.
- Informacinės-interaktyvios lentos pastatymas miestelyje ir prie kelto Pavilkijyje. Prieigų prie kelto sutvarkymas ir ieškojimas galimybių kelio atkarpos asfaltavimui iki kelto.
- Kretkampio miestelio atgaivinimo vizijos sukūrimas.
- Asfalto dangos įrengimas Lekėčių Šilo g. dalyje, Pušyno g. dalyje, Ateities g., Pamiškio g., Kaštonų g., Mikytų k. J. Blažio g. dalyje.

SLAVIKAI

- Toliau diegti pažangias gatvių stebėjimo ir apšvietimo sistemas seniūnijos gyvenvietėse.
- Žvyro dangos atnaujinimas kelyje Būtviliškiai–Juškakaimiai.
- Asfalto dangos įrengimas Slavikų Šešupės g. Žvyro dangos atnaujinimas Juškakaimio k. kelyje.

ŠAKIAI

- „Varpo“ mokyklos aikštyno sutvarkymas įrengiant futbolo aikštę.
- Įrengti saulės fotovoltinę elektrines „Varpo“ mokykloje, Šakių ligoninėje, Šakių vandenyse, Šakių šilumos tinkluose, Šakių meno mokykloje.
- Įrengti vaikų žaidimų aikštelę Gimnazijos g.
- Renovuoti Šakių lopšelio darželio pastatus, „Žiburio“ gimnaziją, Cirko mokyklos pastatą.
- Rekonstruoti Šakių autobusų stoties pastatą.
- Skatinti renovaciją miesto daugiabučiuose, prisidedant savivaldybės biudžeto lėšomis prie išorės aplinkos

- sutvarkymo praplečiant automobilių stovėjimo aikštelės ir įrengiant elektromobilių pakrovimo stoteles. Įrengsime ūkininkų turgelį.
- Toliau diegti pažangias gatvių stebėjimo ir apšvietimo sistemas seniūnijos gyvenvietėse.
- Atminties ženklų buvusiai žydų bendruomenei atsiradimas Šakių centre. Kelio ženklų draudžiančių stovėjimą mieste nakties metu peržiūrėjimas. Stiprinti bendruomeniškumą, skatinti bendras aplinkos tvarkymo talkas.
- Briedžiuose, Parko g. atnaujinti krepšinio aikštelės dangą.
- Aikštelių dangų atnaujinimas prie gyvenamųjų namų Draugystės takas 3, 6 ir 8, V. Kudirkos g. 47 ir 76, prie Šakių PASPC (V. Kudirkos g. 19).
- Asfalto dangos įrengimas Girėnų k. Ažuolyno ir Ryto g., Giedručių k. Parko, Ūkininkų, Papartynų gatvėse, Lauko g. ir Miško g. dalyse, Išdagų k. Žiedo g., Šakių J. Staugaičio g.
- Asfalto dangos atnaujinimas Išdagų k. Tuopų g., Gotlybiškių k. Mokyklos g., Duobiškių k. Alyvų g., Striūpų k. Žaliojoje g., Bizierių k. Parko g., Šakių Bažnyčios ir Sodų gatvėse.
- Pradėsime sodininkų bendrijų kelių priskyrimą savivaldybės žiniai

GRIŠKABŪDIS

- Toliau diegti pažangias gatvių stebėjimo ir apšvietimo sistemas seniūnijos gyvenvietėse.
- Darželio ir mokyklos pastatų šiltinimas.
- Mokyklos sporto salės remontas.
- Sporto aikštelių įrengimas prie mokyklos ir darželio.
- Paluobių mokyklos pastato stogo dangos keitimas ir vaikų žaidimų aikštelės įrengimas.
- Katilų keitimas mokyklos ir darželio katilinėse. Įrengti elektromobilių įkrovimo stotelę.
- Asfalto dangos įrengimas Griškabūdžio Mokyklos ir Draugystės g.
- Asfalto dangos atnaujinimas Patašinės k. Alyvų ir Lauko g. dalyse Griškabūdžio Ryto g.

LUKŠIAI

- Pratęsti Tatarės g. šali-gatvį ir dviračių taką iki J. Dainelienės įmonės par-duotuvės.
- Sutvarkyti šaligatvius Nemuno g. ir Draugystės g.
- Įrengti vaizdo stebėjimo kameras prie Lukšių seniūnijos ir kultūros namų. Įrengti pastogę Lukšių Vinco Grybo gimnazijoje, kad galima būtų perkelti vaikų darželio „Ažuoliukas“ grupes į gimnazijos patalpas.
- Įrengti saulės fotovoltinę elektrinę Lukšių Vinco Grybo gimnazijoje.
- Pakeisti susidėvėjusią gumotą dangą gimnazijos krepšinio aikštelėje. Toliau diegti pažangias gatvių apšvietimo sistemas seniūnijos gyvenvietėse.
- Įrengti elektromobilių įkrovimo stotelę.
- Kultūros centro renovacija, kuriant jame Lukšių vaikų dienos centrą ir Atvirą jaunimo erdvę.
- Stiprinti bendruomeniškumą, skatinti bendras aplinkos tvarkymo talkas. Asfalto dangos atnaujinimas Lukšių Topolių g. dalyje (su šaligatviu), Draugystės g. dalyje, Vingio g., Pergalės g. dalyje, Lygumų g., Liepalotų k. Mokyklos g. dalyje.

BARZDAI

- Įrengti laisvalaikio, sporto ir pramogų zoną.
- Toliau diegti pažangias gatvių stebėjimo ir apšvietimo sistemas seniūnijos gyvenvietėse.
- Asfalto dangos atnaujinimas kelio Gražiškiai–Žardeliai dalyje (ties Žilių k.).
- Asfalto dangos įrengimas Baltrušių Lauko g., Barzdų gyvenvietės kelio Bažnyčios g.
- Asfalto dangos atnaujinimas Buktiškių k. Tyliosios g.

KIDULIAI

- Mokyklos stogo dangos keitimas ir saulės fotovoltinės elektrinės įrengimas.

- Katilų keitimas mokyklos katilinėje.
- Dvaro teritorijos erdvių pritaikymas rekreacijai, senų apleistų pastatų išvalymas arba konservavimas.
- Pervazninkų k. piliakalnio pritaikymas turizmui. Įrengti elektromobilių įkrovimo stotelę.
- Informacinės-interaktyvios lentos pastatymas miestelyje.
- Toliau diegti pažangias gatvių stebėjimo ir apšvietimo sistemas seniūnijos gyvenvietėse.
- Asfalto dangos įrengimas Kaimelio k. Jaunimo g. dalyje, Bunikių k. Salos g., Žygėnų k. Centrinėje ir Gandrų g., Voverių Lauko g., Kidulių Tiltų g., Judrių k. Kranto g.
- Asfalto dangos atnaujinimas Voverių Liepų g.

GELGAUDIŠKIS

- Gelgaudiškio mokyklos aikštyno sutvarkymas.
- Įrengti saulės fotovoltinę elektrinę mokykloje.
- Renovuoti lopšelio darželio pastatą, apšiltinti mokyklos pastatą.
- Įrengti elektromobilių įkrovimo stotelę
- Toliau diegti pažangias gatvių stebėjimo ir apšvietimo sistemas seniūnijos gyvenvietėse.
- Asfalto dangos įrengimas Skaistakaimio k. Nemuno g., Daukantiškių k. Liepų g., Gelgaudiškio Miško g., Lauko g., Tylos g., Kranto g., Smėlio g.

SINTAUTAI

- Nuotekų sistemos įrengimas Sintautų miestelyje.
- Darželio pastato šiltinimas, saulės fotovoltinės elektrinės įrengimas.
- Katilų keitimas mokyklos katilinėje.
- Įrengti elektromobilių įkrovimo stotelę.
- Toliau diegti pažangias gatvių stebėjimo ir apšvietimo sistemas seniūnijos

- gyvenvietėse.
- Asfalto dangos įrengimas Sintautų levų g., Veršių k. Lauko g., Užsienių k. P. Orinitaitės g.

SUDARGAS

- Įrengti elektromobilių įkrovimo stotelę prie Sudargo piliakalnių.
- Toliau diegti pažangias gatvių stebėjimo ir apšvietimo sistemas seniūnijos gyvenvietėse.
- Žvyro dangos atnaujinimas Pervazninkų k. Kaštonų g. dalyje.
- Pervazninkai-Žiliai-Rociškiai kietos dangos įrengimas.
- Asfalto dangos atnaujinimas Burgaičių k., Piliakalnių g.
- Žvyro dangos įrengimas Rociškių k. Pajotijo g.
- Kelio Pukiniai-Sudargas kapitalinis remontas.
- Žvyro dangos atnaujinimas kelyje Grinaičiai-Pervazninkai.

KUDIRKOS NAUMIESTIS

- Pastato fasado ir stogo dangos tvarkymas, esančio Dariaus ir Girėno g. 26.
- Vaikų darželio lauko žaidimo aikštelių atnaujinimas.
- Darželio pastato šiltinimas.
- Įrengti elektromobilių įkrovimo stotelę.
- Toliau diegti pažangias gatvių stebėjimo ir apšvietimo sistemas seniūnijos gyvenvietėse.
- Asfalto dangos atnaujinimas Kudirkos Naumiesčio Vytauto g. ir V. Kudirkos g. dalyse.
- Asfalto dangos įrengimas Kudirkos Naumiesčio Vilties g., P. Mašiotų g. dalyje (link naujų kapinių), Kranto g., Tarpučių k. Liepų g., Parnovių k. Liepų g., Totorviečių k. Beržų g.

Apie švietimą – be užuolankų

Ar visada ŠMSM strategijos tinka mūsų rajono švietimo įstaigoms?

Taip, gyventojų skaičius mažėja, bet švietimo tinklas, susiformavęs paskutiniuosius metus, turi išlikti ir jokių pokyčių jame neturėtų būti. Todėl gimnazijos Šakiuose, Griškabūdyje, Kudirkos Naumiestyje ir Lukšiuose stiprinamos siekiant, kad ugdymo kokybė ir mokinių rezultatai gerėtų, kad kuo daugiau rajono jaunimo įgytų vidurinį išsilavinimą.

Itin didelis dėmesys ir toliau turi būti skiriamas ikimokyklinio ugdymo prieinamumui, kad visi 2 metų vaikai ir didžioji dalis iki 2 metų galėtų lankyti mūsų įstaigas.

Kalbant apie švietimo kokybę, labai svarbu, kad visose grandyse būtų aiškus sutarimas, kaip ją apibrėžiame ir ko siekiame. Kokybiškas švietimas – tai ne vien mokinių pasiekimai, bet ir individuali pažanga, socialinis kontekstas, jaunų žmonių pilietinė galia, socialinė-emocinė branda ir kt.

Siekiant įgyvendinti įtraukiojo ugdymo programą, kurios tikslas – ugdymo procesą pritaikyti visiems, taip pat ir specialiųjų poreikių turintiems vaikams, svarbu didelį dėmesį skirti mokytojų ruošimo ir konkurencijos švietimo sistemos viduje problemoms. Didelę įtampą švietimo įstaigose kelia nuolatinė konkurencija, mokinių pasiekimų lyginimas. Galima lyginti vienos, bet ne skirtingų mokyklų mėnesio, pusmečio, metų pasiekimus, nes švietimo tikslas – kiekvienas pagal savo gebėjimus turi pasiekti geriausių rezultatų.

Būtina kalbėti apie mokytojo padėjėjus ir jų vietą švietimo pagalbos sistemoje. Šios profesijos atstovų skaičius mokykloje nėra adekvatus priskiriamų kuruoti mokinių skaičiui. Reikia galvoti ir apie šios profesijos svarbą ir vertę. Žmonėms privalo būti organizuojami mokymai, jie turi gauti tinkamą atlygį.

Svarbu į ugdymo įstaigas pritraukti įvairių specialybių mokytojų, nes jauni žmonės, matydami švietimo sistemos problemas, mokytojų padėtį, nenoriai renkasi pedagogo profesiją.

Nerimą kelia ir perteklinės biurokratijos našta, užkrauta švietimo įstaigoms. Jos įpareigotos vykdyti įvairias biurokratinės veiklas, kurioms atlikti trūksta žmogiškųjų išteklių bei reikiamos kompetencijos. Būtina išlaisvinti mokyklas nuo perteklinių dokumentų rengimo.

Reikia siekti glaudesnio bendradarbiavimo ir dialogo tarp institucijų – mokyklos, savivaldybės, pedagogų studijas teikiančių aukštųjų mokyklų bei Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos. Kartais atrodo, kad visko daroma daug: projektai, bendrojo ugdymo turinio atnaujinimas, diskusijos viešojoje erdvėje. Seimo narių reakcijos, bet galiausiai tai nesusijungia į bendrą, aiškia strategiją, atsižvelgiant į tai, koks realus švietimo tikslas, ko tikimasi iš mokinio, kokia pagrindinė mokytojo misija, kur mus atveda egzaminų rezultatai ir kiek jie koreliuoja su išsikeltais švietimo tikslais.

Darius Jakavičius

Bendruomenėms reikia paramos

Bendruomenės narys – tai savanoris, kuriam svarbi savo miestelio ar kaimo aplinka, žmonės. Mums rūpi bendruomeninių organizacijų gyvenimas. Bendruomenių centrams reikalinga didesnė finansinė (vadinamoji institucinė) parama, kad galėtų išgyventi, puoselėti bendruomeniškumą. Reikia remti bendruomenių NMA projektus, gražinančius viešąsias erdves, skatinančius fizinį aktyvumą ir pan. Reikalinga pagalba ir vykdančių VVG projektus, kai sukuriamos darbo vietos, norėtusi, kad paslaugas iš bendruomenių pirkėtų ir savivaldybė, taip padėdama BC išsilaikyti.

Loreta Adomaitienė

Pasikvieskim gyventojus į savivaldą

Per tris savivaldybės tarybos kadencijas turėjau galimybę dirbti praktiškai visų sričių komitetuose. O 2019–2023 m. kadencijoje vadovauju Sveikatos ir socialinių reikalų komitetui. Manau, jog problema yra ta, kad tarybos darbotvarkė, pagal dabar nusistovėjusią tvarką, formuojama iš savivaldybės administracijos darbo inercijos. Dažnai už specialistus ir tarybos narius nusprendžia centrinė valdžia, ministerijos specialistai, o tarybos nariams belieka balsuoti arba nebalsuoti.

Todėl reikia ieškoti naujų būdų, kaip įtraukti gyventojus priimančiais sprendimais. Tarybos narių susitikimai su visuomene, skiriant jiems patalpą ir apie tai informuojant visuomenę, nėra sprendimas. Būtų racionalu tarybos nariui per mėnesį numatyti 10–15 nuotolinių susitikimų su gyventojais. Prieš prasidedant susitikimui gyventojas pateiktų klausimą, kuris susitikimo metu būtų konstruktyviai aptariamas, informacija perduodama atitinkamam specialistui. Taip pat manau, jog prieš kiekvieną tarybos posėdį, kai jau yra preliminarinė darbotvarkė, vertėtų suteikti gyventojams galimybę balsuoti dėl kiekvieno sprendimo projekto, po juo paliekant komentarą. Taip sprendimo projektai įvairiose stadijose pritrauktų didesnę visuomenės dėmesį, leistų tarybos nariams geriau pajusti gyventojų nuotaikas.

Martinus Eimutis

Visos dienos mokyklos modelis

Dirbu Šakių „Varpo“ mokykloje pradinių klasių mokytoja. Man rūpi tų vaikų, kurių tėveliai dirba ir kurie neturi galimybės lankyti pailgintos dienos grupės ar vaikų dienos centro, laisvalaikis. Atsižvelgdama į šią situaciją, siūlau rajono mokyklose įgyvendinti Visos dienos mokyklos modelį, kuris užtikrintų mokymosi pagalbą ir mokytojų konsultacijas ruošiant namų darbus, o kiekvienas mokinys turėtų galimybę įdomiai, turiningai ir saugiai leisti savo laisvalaikį mokykloje.

Tikiu, kad tai galėtų tapti realybe, jei ŠMSM savivaldybėms skirtų finansavimą Visos dienos mokyklos modelio įgyvendinimui.

Daina Bankauskienė

Brandus žmogus kuria stiprią ir saugią valstybę

Emociškai brandus žmogus kuria stiprią ir saugią valstybę. Karas Ukrainoje palietė kiekvieną iš mūsų ir kiekvienas pajutome – kaip svarbu gyvenime saugumas. Atlikti tyrimai Lietuvoje, patirtis darbe, stebėjimas žmonių elgesį viešojoje erdvėje kelia nerimą, nes leidžia matyti pablogėjusią suaugusiųjų ir vaikų emocinę sveikatą. Kiekvienas turime užduoti sau klausimą, ar turėsime saugią ir stiprią valstybę, jei patys nesirūpinsime savo sveikata ir branda. Brandus žmogus sugeba savarankiškai mąstyti; analizuoti informaciją ir kritiškai ją vertinti; suprasti savo ir kitų elgesio pasekmes; jaučia ir suvokia savo emocijas ir neleidžia joms užvaldyti; gyvena sąžiningai, aiškiai jaučia kas yra dora, o kas – ne, kontroliuoja ir renka konstruktyvų savo elgesį ir prisiima atsakomybę. Sveikas žmogus sugeba dirbti, mylėti ir žaisti. Jau daugelį metų turime nemažėjančią patyčių problemą. Pykstame, kad mokyklose ji neišsprendžiama, bet nematome, kad mes suaugę šio elgesio mokome savo vaikus. Tenka stebėti, kaip tapo norma žeminti ir tyčiotis iš žmogaus ne tik bendraujant gyvai, bet ir internetinėje erdvėje. Kai kurių internetų kultūra yra žemiau „plintuso lygio“. Lietuvoje didelę grėsmę mūsų vaikų sveikatai kelia elektroninių cigarečių naudojimas. Su šia problema galėtume kovoti organizuojant gydytojų toksikologų paskaitas mokiniams ir jų tėvams. Svarbu atkreipti dėmesį į žmonių emocinę sveikatą, šviesti tėvus vaikų auklėjimo klausimais, suteikti informaciją apie pagalbos galimybes.

Aušra Jakavičienė

Nepameskime dabarties!

Priežastis ar pasekmė yra uždarinėjamos švietimo įstaigos, naikinimo kryptimi judančios sveikatos paslaugos? Vis didėja gražių trinkelų plotai ir vis mažiau kojų, ant jų trypančių. Nuo 1996 metų rajono gyventojų skaičius susitraukė trečdaliu (-13307 iš buvusių 39625). Rajono gyventojų amžiaus vidurkis rodo, kad laikas vis labiau rūpintis ir pagyvenusiu žmonių gerove.

Lyg požiūriu į žmogų simboliu tapo šiemet ant seno asfalto prie buvusios melioracijos vartų vykstanti Gelgaudiškio miestelio šventė, o dvaras ir nauja, ne vienus metus dailinta ir nepigi trinkelų aikštė miestelio centre nebuvo panaudoti.

Visos ataskaitos lyg ir tvarkoj – dirbama, vyksta, gerėja, daroma, rūpinamasi. Vis laukiama, kada turistai paliks krūvas pinigų vietos verslams. Tik nežinome, kiek savo rajone investuojame į patrauklumą turistui ir kiek iš to gauname (turizmas, kaip ūkio šaka, pasaulyje 2017 sukūrė 10,4 % BVP). Gal čia vis dar veikia sena tradicija vieną kambarį laikyti išpuoštą ne sau, o kad svečiams pasirodytume...

Labai norėtusi, kad Trečiojo amžiaus universitetas bent dalį savo veiklų pradėtų vykdyti seniūnijose. Dabar tai palikta vietos bendruomenėms – gelbėkitės patys. Pagyvenę žmonės nėra praeitis – jie gyvena dabar. Suprantu, kad tam taip pat reikalingas adekvatus finansavimas.

Tautodailė – viena iš trijų liaudies meno sričių, greta liaudies architektūros ir folkloro. Ji svarbi etnokultūros dalis. Tautodailininkų bendrija „Dailius“ rajone veikia jau beveik 23 metus. Tai laisvai susibūrusi, kuriančių entuziastų organizacija, kurios paroda tapo pirmuoju Zyplius dvaro atgimimo įvykiu. Pabandykime įsivaizduoti Zyplius, Lukšius be viso to, ką sukūrė rajono ir j svečius pasikviesi tautodailininkai... Nuoširdžiai skauda, kai tautodailininkai iš valdžios atstovų nesulaukia tinkamo požiūrio ir paramos.

Ar gyvenantys po mūsų žinos, kas rajone vyko, kas sukurta šiais laikais? Turime daugybės pagyrų vertą Zanavykų muziejų, kuris negauna jokių lėšų eksponatams įsigyti! Ar nepasibaigs atmintis, tradicija, tautinė savigarba? Ar tai, kas vyksta dabar, teks po keliasdešimt metų rankioti, atkasinti? Ar vertiname dabar gyvenančius, dirbančius, kuriančius? Ar pakankamai rūpinamės, kad čia, Šakių rajone, dabar augančiam ir gyvenančiam būtų taip gera, kad nesinorėtų laimės ieškoti kitur? Teko lankyti nedideliame Šveicarijos krašto muziejuje – didelė jo dalis paskirta artimiausiam praeičiai ir... dabarčiai: kas ką gamina, kuria, veikia, net vietovės sporto komandos parodytos. Tai ne šiaip eksponatai – tai pagarba dabarties žmonėms. Todėl labai norėtusi, kad mūsų krašte būtų gera gyventi ir kurti kiekvienam – jaunam ir pagyvenusiam, sveikam ir neįgaliam, kad nebūtų pamirštas nei vienas, o besistengiantys padraštinti ir paskatinti.

Eglė Dragūnaitytė

Kiekvienas iš mūsų turi būti svarbus

Gyvename kaimiškajame Šakių rajone, – neturime išskirtinių gamtinių išteklių, negalime pasigirti didelėmis gamybos įmonėmis. Daugelį kasdieninių problemų ir rūpesčių, ieškant reikalingų paslaugų ar įsigyjant vienokias bei kitokias prekes, mums pavyksta įveikti dėka smulkiųjų vietos verslininkų aktyvios veiklos. Akivaizdu, kad kiekvienas vietos verslas, tiek didesnis, tiek mažesnis, mūsų rajonui yra labai svarbus. Todėl būtinas ir pagarbesnis valdžios atstovų požiūris į darbo vietas kuriančius žmones, kurių dėka mažėja bedarbių eilės darbo biržoje bei socialinių išmokų gavėjų skaičius.

Kadangi esame maža bendruomenė, turime vieni kitus palaikyti, pirkdami paslaugas ar prekes būtent iš vietos verslininkų. Toks pats palinkėjimas būtų savivaldybės valdžios atstovams. Nereikėtų vertinti žmones pagal jų politines pažiūras, – visi esame to paties rajono gyventojai, kuriems ištis rūpi savas Zanavykijos kraštas ir jo ateitis. Tiek versle, tiek politikoje linkėčiau atsirasti daugiau pagarbos vieni kitiems, – ne tik kalbėtis, bet ir išgirsti bei suprasti vieniems kitus.

Savivaldybės vadovams prieš planuojant miesto ar rajono vietovėse įvairius infrastruktūros darbus pirmiausia reikėtų susitikti su čia veikiančių verslo įmonių atstovais. Ar tikrai mums reikia tokios gražios, net 300 tūkstančių eurų kainuosiančios automobilių stovėjimo aikštelės miesto turgavietėje, kurią įrengus perpus sumažės automobilių stovėjimo vietų? Ar nereikėjo šiuo klausimu daugiau diskusijų su miesto bendruomene ir verslu?

Šakiai – mano gimtinė, todėl man labai svarbu, koks bus mūsų kraštas šiandien, rytoj ar po keliasdešimties metų. Man norėtųsi, kad šakiečiai, tiek verslininkai ir žemdirbiai, tiek jaunimas ir senjorai, galėtų didžiuotis savo gimtuoju kraštu.

Kristina Geršvaltaitienė

Antrarūšiai žmonės?

Šakiai negali pasigirti sodininkų bendrijų gausa, bet rajono mastu bendrijose registruota netoli tūkstančio sklypų, o jų teritorijoje savo gyvenamą vietą yra deklaravę keletas šimtų rajono gyventojų. Bet rajono valdžios rūpesčiu šių savotiškų gyvenviečių žmonės iki šiol pasigirti negalėjo, nebent tuo, kad susimylėta ir leista pastatyti vieną kitą kelio ženklą, limituojantį transporto priemonių greitį.

Pagal Teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymą sodininkų bendrijos yra priskiriamos prie gyvenamųjų vietovių, o gatvės gyvenamosiose vietovėse patenka į viešųjų kelių apibrėžimą, mūsų rajono sodininkų bendrijų gyventojai jaučiasi kaip antrarūšiai žmonės. Atėjus metiniam kelių ir gatvių priežiūros planavimui, apie sodininkų problemas net neužsimenama. Nors absoliuti dauguma bendrijų gyventojų yra rajono biudžeto donorai, lėšų bent jau sklypų kadastrinių matavimų, juridinio įforminimo sutvarkymui visiškai neskiriama jau eilę metų. Nors sodininkų bendrijų keliai gali būti perduodami savivaldybės žinion, bendrijų narių ir pirmiausia jų vadovų neveiklumas, o iš kitos pusės – savivaldybės vadovų teisinimasis, kad nesutvarkyti normatyviniai aktai, neleidžia problemai pajudėti iš mirties taško.

Kokį matome problemos sprendimą? Pirmiausia tam būtina numatyti savivaldybės biudžeto projekte nors minimalias lėšas, kad reikalai pajudėtų. Būtina pradėti dialogą su šių teritorijų bendruomenėmis, nes jų valdymo reikalai yra visiškai apleisti. Tad kas neleido to daryti iki šiol? Būtina pakeisti išrinktųjų požiūrį į eilinį rajono žmogų, išmokyti juos identifikuoti tikrąsias problemas ir tinkamai numatyti prioritetus. Juk keista pamatyti, kai tarybos nariams, tvirtinant biudžetą, apie idėją staiga įrengti velotreką ar dar kokią linksmą pramogėlę net neužsimenama, o panašūs objektai ima ir išdygsta per keletą savaičių.

Mes turime paprastą ir aiškų tikslą, kad visiems Šakių rajono gyventojams būtų sudarytos vienodos sąlygos jaustis reikalingiems, būtų gera gyventi, patogiu naudotis infrastruktūra. Tikslui pasitelksime aukščiausio lygio specialistus, kurių savo gretose turime pakankamai.

Romas Pukinskas

Apie žemės ūkio dabartį ir perspektyvas

Mūsų visų laukia be galo daug svarbių darbų mūsų krašto žmonių labui. Lietuvos valdžiai priėmus sprendimą steigti Suvalkijos nacionalinį parką, laukia iššūkių ginant žemės ir miškų plotų, patenkančių į planuojamo parko teritoriją, savininkų bei naudotojų teisėtus lūkesčius ir interesus. Geopolitinė pasaulio krizė lėmė brangstančias trąšas, energetinius resursus, statybines medžiagas, įvairias paslaugas ir pan. Prasidėjo naujas bendrosios žemės ūkio politikos programinis laikotarpis, pasikeitė tiesioginių išmokų mokėjimo schema, kuri kelia daug klausimų. Sieksim sudaryti sąlygas, kad kiekvienas žemdirbys galėtų individualiai konsultuotis jam aktualiais klausimais. Nepriklausomai nuo visų pasaulinio ir nacionalinio lygio iššūkių sieksime, kad mūsų žemdirbiai ir toliau galėtų sėkmingai dirbti bei išlikti konkurencingi. Dėsim visas pastangas, kad kaimo teritorijos būtų patrauklios gyvenimui ir darbui. Vykdysim kelių programą ir tęsim pradėtas melioracijos programas. Mūsų komanda pakankamai profesionali, kad galėtume pasiekti išsikeltus tikslus.

Rimantas Valiukas

Jaunimo problemos? Sprendimų yra!

Viena iš šiuo metu svarbiausių jaunimo, ypač vyresnio (nuo 24 m.), problema – užimtumo trūkumas visame rajone. Šios problemos sprendimo būdų tikrai galima surasti, pavyzdžiui:

įkurti jaunimo erdves kiekviename seniūnijos centre įtraukiant bendruomenes, kultūros centrą, organizuoti daugiau renginių, skirtų jauniems žmonėms;

erdvių įkūrimui panaudoti negyvenamus savivaldybės pastatus seniūnijose. Įgalinti pačius jaunus žmones kurti jaukią, saugią ir patrauklią aplinką, prisiimti atsakomybę. Labai geras pavyzdys – vykdomas mobilus darbas su jaunimu sukuriant tarpinstitucinį bendradarbiavimą, įtraukiant seniūniją, bendruomenę ir patį jaunimą Šilgaliuose; finansavimo erdvėms įveiklinti galima pritraukti dalyvaujant jaunimo iniciatyvų finansavimo konkursuose, tarptautiniuose projektuose, ieškant privačių rėmėjų.

Judita Ambrasienė

Rajono plėtra – silpniausioji savivaldybės veiklos sritis

Pastaraisiais metais būdama savivaldybės tarybos nare dirbau Finansų ir rajono plėtros komitete. Daugiausiai laiko buvo skirta biudžetui, jo formavimui bei vykdymo kontrolei. Manau, kad per mažai dėmesio skyrėme Marijampolės regiono plėtros taryboje svarstomus klausimų nagrinėjimui, o rajono plėtra – silpniausioji savivaldybės veiklos sritis, kuriai ateityje reiktų skirti žymiai daugiau laiko ir dėmesio.

Labai pasigendau kaimiškųjų rajonų merų vienybės ir aiškių pozicijų atstovaujant provinciją, užmirštąją Lietuvą, kurioje gyvename mes, irgi Lietuvos Žmonės. Yra ne tik Vilnius ir Kaunas su Klaipėda, bet ir retai apgyvendinti rajonai su savo išskirtinėmis problemomis ir žmonėmis, ne mažiau už miestiečius mylinčiais šalį ir labai susirūpinusiais dėl ateities savo vaikų, kai kaimuose nelieka jokių traukos taškų. Juk už merų stovi juos rinkę žmonės, tad pagal jų poreikius ir reikėtų organizuoti reformas. Tai nuolat prisiminti palinkėčiau naujai išrinktam Merui.

Aušrelė Pukinskienė

Tik atvira ir veiksminga vietos savivalda gali užtikrinti socialinių paslaugų plėtrą ir kokybę

Socialinių paslaugų poreikis Šakių rajone tiesiogiai susijęs su vykstančiais socialiniais ir demografiniais procesais visuomenėje. Kaip ir kitų šalies savivaldybių, Šakių rajono gyventojų socialinių paslaugų poreikius lemia visuomenės senėjimas, negalia, socialinių įgūdžių stoka ir kiti veiksniai. Šakių rajono savivaldybė atsako už socialinių paslaugų teikimo savo teritorijoje gyventojams užtikrinimą planuodama ir organizuodama socialines paslaugas, kontroliuodama socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros kokybę. Savivaldybė vertina ir analizuoja gyventojų socialinių paslaugų poreikius, pagal gyventojų poreikius prognozuoja ir nustato socialinių paslaugų teikimo mastą ir rūšis, vertina ir nustato socialinių paslaugų finansavimo poreikį. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos užsakymu atlikta apklausa parodė, kad net ketvirtadalis šalies gyventojų vienaip ar kitaip yra susidūrę su socialiniu darbuotoju. Ne išimtis ir Šakių rajono gyventojai, kurie susidūrę su gyvenimo iššūkiais, kreipiasi pagalbos ir gali pasinaudoti socialinių paslaugų tinklu. Plėtojant socialines paslaugas, kartu didėja ir socialinių darbuotojų poreikis, tačiau juos tampa vis sunkiau pritraukti į šį sektorių. Nuolat kyla reikalavimai kompetencijų stiprinimui, keičiasi reikalavimai socialinių darbuotojų atestacijai, didėja administraciniai, rutininiai, specifinių profesinių įgūdžių nereikalaujantys darbai – pavyzdžiui, maisto davinų dalinimas. Pasitelkus nevyriausybinę organizaciją, socialinį darbą dirbantieji galėtų susitelkti į svarbesnes, žmogiškųjų išteklių reikalaujančias „aktyvias“ paramos formas. Socialines paslaugas teikiančios įstaigos yra įgiję reikalingas licencijas, akredituotos, supranta, kad reikia užtikrinti kokybę, dalis jau turi kokybės sertifikatus, tačiau dažnu atveju darbuotojai kabinetuose dirba ne po vieną, negali užtikrinti konfidencialumo, neaprupinami tinkamomis darbo priemonėmis ir išvykę pas klientus tarnybiniais tikslais naudoja nuosavus mobiliuosius telefonus, o dažnu atveju gali vykti tik tada, jei „atliko“ automobilis nuo kitų darbuotojų. Reikalingas ir glaudesnis bendradarbiavimas tarp įstaigų, nes svarbiausia sąlyga, sprendžiant socialines problemas – nuolatinė, aktyvi, integrali visų suinteresuotų valstybės ir savivaldybės institucijų, įstaigų, nevyriausybinių organizacijų veikla. Nerimą ir didelį nepasitikėjimą valdymu kelia toks rajono vadovo sprendimas, kai sėkmingai savo veiklą įgyvendinančios ir socialines paslaugas teikiančios įstaigos aktyvų vadovą galima atleisti nesant objektyvioms priežastims. Šakių rajono socialdemokratams manoma, kad rajone būtina stiprinti socialinės apsaugos sistemą, užtikrinant socialinių paslaugų plėtrą ir kokybę, gerinant socialines paslaugas teikiančių darbuotojų darbo sąlygas, o tam būtina sąlyga yra atvira ir veiksminga vietos savivalda.

Jūratė Bataitienė

9 RINKIMŲ PROGRAMOS SRITYS

ŠVIETIMAS

- Kokybiškas ugdymas kiekvienam Šakių rajono vaikui, nepriklausomai nuo vietovės, kurioje jis gyvena;
- Tęsime ikimokyklinio amžiaus vaikų įtraukimą į ugdymo procesą;
- Atnaujinsime sporto sales ir aikštynus prie ugdymo įstaigų;
- Organizuosime patogų, sveikatą tausojantį pavėžėjimą iki artimiausios mokyklos, kurioje sukurtos tinkamos sąlygos pagrindiniam ir viduriniam ugdymui;
- Plėsime pavėžėjimo sistemą, apimančią ir neformalųjį švietimą. Kiekvienam moksleiviui sudarysime galimybes lankyti sporto, meno ar mokslo būrelį;
- Tobulinsime mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų pritraukimo programą per skatinamąsias stipendijas, tęstinių studijų finansavimą, sistemą palikusią darbuotojų sugrąžinimą, savivaldybės prisidėjimą prie būsto įsigijimo savivaldybės teritorijoje;
- Ieškosime galimybių kompensuoti pedagogų atvykimo dirbti į mokyklą kaštus;
- Sieksime, kad kiekvienoje ugdymo įstaigoje mokiniai gautų psichologų, logopedų, spec. pedagogų pagalbą;
- Užtikrinsime, kad klasėms, kuriose mokosi negalia ar kitus specialiuosius ugdymosi poreikius turintys mokiniai, būtų bent po vieną mokytojo padėjėją;
- Sudarysime sąlygas papildomoms ugdymo veikloms, skirtoms ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikams su negalia ar turintiems kitų specialiųjų ugdymosi poreikių bei vaikams, augantiems skurdą ir socialinę atskirtį patiriančiose šeimose ir užtikrinsime jų pavėžėjimą;
- Remsime ir skatinsime Trečiojo amžiaus universiteto veiklas.
- Visos dienos mokyklos modelio įgyvendinimas švietimo įstaigose.

SVEIKATOS APSAUGA

- Mūsų tikslas – greita ir efektyvi sveikatos priežiūra visiems gyventojams;
- Pažadame visomis jėgomis ir priemonėmis remsime Šakių ligoninės išsaugojimą;
- Spręsdami susikaupusias problemas ypatingą dėmesį kreipsime į kokybišką sveikatos priežiūros paslaugų teikimą rajono gydymo įstaigose, eilių mažinimą jose, gydytojų darbo sąlygų gerinimą, vaikų ir jaunimo sveikatos gerinimą;
- Teiksime pagalbą pritraukiant ir išlaikant reikiamus specialistus rajone (parama studijoms, antrinės rezidentūros studijų finansavimas su įsipareigojimu dirbti mūsų savivaldybės gydymo įstaigose);
- Plėsime slaugos namuose paslaugas ir didinsime slaugytojų skaičių;
- Vykdydysime sveikų vaikų darželių ir mokyklų iniciatyvas, sveiko maisto prieinamumo vaikams, fizinio aktyvumo ir lavinimo programas, laiduojančias visiems vaikams galimybę išmokyti plaukti;
- Įgyvendinsime vaikų ir paauglių apsaugos nuo tabako, alkoholio, narkotinių medžiagų, energinių saldžiųjų gėrimų, perteklinio saldaus maisto vartojimo priemones;
- Skatinsime sveikatingumo paslaugų sferą, viešą ir privačią partnerystę sporto ir sveikatos srityse;
- Stiprinsime Visuomenės sveikatos biuro veiklą;
- Išskirtinį dėmesį skirsime psichikos sveikatos strategijai įgyvendinti ir savižudybių skaičiumi mažinti.

SUSISIEKIMAS IR DARNUS JUDUMAS

- Viešasis transportas didina rajono gyventojų mobilumą, skatina vietos prekių ir paslaugų vartojimą;
- Ieškosime finansiškai tvarių sprendimų, kurie leistų sukurti abonentinio bilieto sistemą;
- Peržiūrėsime viešojo transporto maršrutų sudarymo praktiką, rajono gyventojų patogumui transporto judėjimą perorganizuojant dirbti žiediniu principu;
- Didinsime viešojo transporto sistemų integraciją, taip pat diegiant bendras elektroninių bilietų sistemas, kad gretimų rajonų gyventojai į darbą viešuoju transportu galėtų vykti be rūpesčių;
- Gerinsime miestų ir miestelių gatvių infrastruktūrą ir jų būklę, tęsime savivaldybės priklausomybėje esančių žvyrkelių žvyravimo ir priežiūros programą;
- Didinsime savivaldos įtaką ir bendradarbiavimą su LAKD dėl regioninių žvyrkelių asfaltavimo;
- Skirsime lėšų dviračių takų atnaujinimui ir plėtrai;
- Tęsime ir skatinsime elektromobilių įkrovimo stotelių plėtrą visame rajone.

SPORTAS IR LAISVALAIKIS

- Įrengsime dirbtinės dangos futbolo aikštę prie Šakių „Varpo“ mokyklos siekdami atgaivinti Šakių futbolo tradicijas;
- Plėtosime viešąsias erdves, įrengiant pasivaikščiojimo takus, vaikų žaidimų bei sporto atvirame ore aikšteles. Kasmet po naują vaikų žaidimų aikštelę mieste ir kaime;
- Užtikrinsime stabilų ir ilgalaikį visuomenės sveikatai svarbių infrastruktūros objektų (pėsčiųjų, dviračių takų, trasų, viešosios infrastruktūros gamtoje) priežiūros ir plėtos finansavimą;

KULTŪRA IR TURIZMAS

- Investuosime į rajono kultūros ir meno institucijas siekdami aukštos kokybės prieinamų paslaugų, skatinančių papildomus lankytojų srautus, didinančių patrauklumą vietos investicijoms ir verslo plėtrai bei naujų darbo vietų kūrimui;
- Tęsime turizmo sektoriaus plėtrą skatindami sukurti programas, kurios apjungtų turistams patrauklias kultūros veiklas ir įvykius;
- Ypač skatinsime tradicinius amatus ir kaimo turizmą kaip veiklas, kurios gali duoti nemažą teigiamą ekonominę ir socialinę naudą kaimo vietovėms.

SOCIALINĖS PASLAUGOS

- Stiprinsime socialinės apsaugos sistemą, neįgalųjų integraciją;
- Skatinsime municipalinio būsto statybų finansavimą. Asmenims, kuriems labiausiai to reikia, suteiksime kokybišką socialinį būstą arba teiksime paramą aprūpinant būstu;
- Iš esmės pakeisime vietos savivaldos požiūrį į rajono gyventojų civilinę saugą, tam skirdami reikiamą biudžeto paramą slėptuvių atnaujinimui ir naujų įrengimui;
- Išsaugosime vietos savivaldos priešgaisrines tarnybas ir stiprinsime jų darbuotojų profesinius įgūdžius;
- Atnaujinsime ugniagesių naudojamą įrangą ir transporto priemones;
- Skatinsime gyventojus tapti policijos rėmėjais, ugniagesiais savanoriais bei įsitraukti į nusikalstamumo ir gaisrų prevencijos bei viešosios tvarkos užtikrinimo veiklas.

BENDRUOMENĖS IR IŠMANŪS SPRENDIMAI

- Suteiksime ir plėsime galimybes gyventojams patiems dalyvauti formuojant savivaldybės biudžetą;
- Diegsime ir plėsime vietos apklausas bei „mišraus valdymo“ praktikas, kada į klausimų svarstymą kartu savivaldybės tarybos komitetu ar seniūnijų lygmeniu įtraukiami motyvuoti gyventojai;
- Stiprinsime seniūnijas ir seniūnaitijas, atnaujinsime aplinkos priežiūrai reikalingos technikos parką bei padidinsime viešąsias erdves tvarkančių žmonių etatų skaičių seniūnijose;
- Palaikysime ir stiprinsime žemdirbių savivaldos ir nevyriausybinę kaimo organizacijų vaidmenį;
- Remsime kaimo ir miesto bendruomeninių organizacijų veiklą. Sudarysime sąlygas šioms organizacijoms teikti siūlymus dalyvaujamojo biudžeto programose, vykdyti vietos bendruomenėms naudingą veiklą.

INFRASTRUKTŪROS GERINIMAS

- Plėsime paramą pereiti prie efektyvių šilumos gamybos priemonių iš vietinių ar atsinaujinančių šaltinių bei investicijoms į energiją taupančias priemones, nuosavų šilumos gamybos ir biokuro pajėgumų plėtrą;
- Investuosime į visuomeninės paskirties pastatų renovaciją ir saulės elektrinių, biokatilų ar šilumos siurblių įrengimą;
- Spartinsime daugiabučių namų renovacijos programą;
- Remsime mažąją renovaciją greičiau ir už mažesnius kaštus atliekant tik būtinausius energijos taupymo darbus;
- Praplėsime automobilių stovėjimo aikštelę ligoninės teritorijoje;
- Kasmet investuosime į lietaus, nuotekų ir geriamojo vandens infrastruktūrą rajone. Ieškosime sprendimų geriamojo vandens kokybės gerinimui;
- Tęsime ir skatinsime šiferinių stogų pakeitimo programą;
- Toliau tęsime miestų ir gyvenviečių apšvietimo atnaujinimą;

VERSLO PLĖTRA IR UŽIMTUMAS

- Remsime verslo poreikius atitinkančių teritorijų, sklypų bei pastatų pritaikymą reikšmingų investicijų pritraukimui, taip skatinant rajono ekonominę plėtrą, kuriant naujas darbo vietas, infrastruktūrą ir veiklos potencialą vietiniam smulkiam ir vidutiniam verslui;
- Visokeriopai remsime ūkininkų, jų kooperatyvų ir kitų gamintojų iniciatyvas dalį žemės ūkio ir maisto produktų parduoti tiesiogiai vartotojams;
- Palaikysime pažangiųjų kaimų idėją remdami vietos iniciatyvas, skatinančias verslumą ir užimtumą kaime ir užtikrinančias šių iniciatyvų tęstinumą;
- Ieškosime galimybių ūkininkų turgelio įkūrimui Šakiuose;
- Esant dabartinei krizinei situacijai bent trejus metus nebedidinti esamų ir neįvesti naujų mokesčių žemės ūkio gamybos subjektams.